

MIR

Glasiilo koroških Slovencev

Vojna na Balkanu.

Črnogorci zavzeli Taraboš. — Zmagoslavna črnogorska armada koraka v Skader.

Trdnjava Taraboš in skaderske utrdbe so se najdalje držale izmed vseh večjih turških trdnjav na Balkanu, ki so jih oblegali balkanski zavezniki. Mnogi listi so že poročali, da so se Črnogorci izkrcavali in da se jim ne bo brez Srbov posrečilo zavzeti Skadra. In vendar so tudi te velike, naravno močne trdnjave padle. Črnogorci so jih sami užugali s pomočjo srbskih težkih oblegovalnih topov.

V sredo, 23. aprila, je najprej došlo iz Cetinja brzojavno poročilo, da je črnogorska vojska zmagoslavno vkorakala v Skader. Privatno poročilo iz Cetinja se glasi: Skader je po dolgem, junaškem odporu padel. Črnogorska armada je vkorakala v mesto. V mestu samem je red in mir. Jugoslovanska korespondenca poroča iz Cetinja, da je kralj Nikolaj s prestolonaslednikom Danilom korakal v mesto. Ko so Črnogorci zavzeli Taraboš, je Essad paša spoznal, da je vsak odpor zaman in svojim četam zaukazal, da se naj ne upirajo več. Skoraj dva dni je trajal boj okoli Skadra in ga je odločila srbska artiljerija, ki je turške baterije prisilila k molku.

Črnogorci so v ponočnem boju od ponedeljka na terek zavzeli vse odločilne postojanke. Načrt ponočnega glavnega naskoka sta boja napravila srbski general Bojović in črnogorski vojni minister Martinović. V Cetinju vlada vsled padca Skadra nepopisna radost; tudi Belgrad plava v veselju in so v mestu napravili razsvetljava.

Boj za Taraboš je bil silno ljut in krvav in so na obeh straneh bile izgube brez dvoma precej velike. Iz Rima poročajo tudi, da ne bo kralj Nikolaj obdržal Skadra, ampak se bo uklonil velesilam. Črnogorci so hoteli rešiti le svojo vojaško čast. Nasprotni nemškimi listom smo torej prav sodili, da Črnogorci po odhodu Srbov ne bodo odnehali, ampak da imajo še dovolj moči, da sami zavzamejo Skader.

Ozrimo se nekoliko na položaj Črnogorci pred padcem Skadra, da bomo tem lažje razumeli posledice zadnje črnogorske zmage.

Evropskim državam je veliko na tem, da se vojska na Balkanu konča. Posledice vojske na Balkanu čutijo namreč tudi druge države, ki morajo imeti pripravljene vojake, če bi diplomati skuhal nov zapletljaj, novo vojsko; v vojskinem času pa trpi posebno še trgovina. Zato so velesile pozvale balkanske zmagovalce, da sklenejo s Turki mir. Bolgari, Srbi in Grki, ki so že dobili svoj delež od Turkov, so bili takoj volje, in ne bo dolgo, da bo telegraf poročal iz Londona: Mir je sklenjen. Črnogora pa svojim zaveznikom ni sledila, ker ni dobila tistega deleža, kakor ga je pričakovala. Zastopniki velesil so določili albanske meje, to se pravi z drugimi besedami: Sklenili so, koliko turškega sveta v Albaniji, ki so si ga v vojski osvojile Srbija, Grška in Črnogora, bodo dobile te države in koliko ga bo pripadlo novi albanski državi. Velesile so Črnogorce res zelo prikrajšale. Prisodile so jim takorekoč ped zemlje severno od reke Bojane do Skaderskega jezera in na severovzhodu dva »bleka zemlje«. V primeri z žrtvami Črnogore v vojski zares malo! Zato Črnogora ni marala slediti svojim zaveznikom in skleniti mir, ampak je hotela na vsak način zavzeti Skader, ki bi bil brez dvoma padel že prej, če ne bi bile posegle vmes velesile in zahtevale, da morata srbska in črnogorska armada opustiti obleganje Skadra. Srbi so se udali, Črnogorci pa ne. Srbska armada se že odpravlja izpred Skadra, Črnogorci pa so začeli na svojo pest obstreljevati trdnjave in mesto Skader. Mednarodno brodovje ob črnogorski obali Črnogorcev, kakor se zdi, ni posebno oplašilo. Zato so velesile zagrozile, da bodo zasedle črnogorski pristanišči Bar in Ulčinj ter Sv. Ivan Medua, če Črnogorci ne odkorakajo izpred Skadra. Črnogorci bi se ne bili uklonili tudi kralju Nikolaju, če bi bil od njih zahteval, da naj odidejo izpred Skadra. V tej sodbi nas potrjuje italijanski časnikar Guelfo Civinini, ki je sedaj v Črnigori. Civinini pripoveduje:

»Mi moramo zavzeti Skader — pravijo Črnogorci — za vsako ceno. Vemo, da gremo

v smrt, toda zahtevati od nas, naj se vrnemo, ko je padla skoraj tretjina naših vojakov, bi bilo zaman. Noben razlog, noben sklep, nobena nadomestitev ne more pripraviti Črnogorcev do tega, da bi se vrnili. Evropske velesile imajo med seboj razne spore, ki naj jih rešujejo med seboj. Ako imajo one svoje interese, imamo tudi mi svoje, a vrhutega tudi še svojo čast, in to smo zastavili tu bolj nego kaj drugega. Zanj radi poginemo tu vsi.«

Imaš kaj cigaret? — Imam; pridi ponje!

Civinini pripoveduje tudi o pogovorih med turškimi in črnogorskimi predstražami v okopih (šancah), o katerih je že tudi naš list nekoliko poročal, takole:

»Na nekaterih krajih pod Tarabošem se nahajajo okopi obeh strank tako blizu, da se Turki in Črnogorci večkrat pogovarjajo med seboj. Veliko Turkov govori srbski, veliko Črnogorcev pa turški. Tako ni nikako čudo, da postanejo, dasiravno sovražniki, če se gledajo dan za dnem, nekako prijatelji med seboj. Nekega dne so si Črnogorci in Turki zamenili hrano. Na eni strani niso imeli kruha, na drugi pa ne mesa. Začeli so se dogovori med temi in onimi: dva Črnogorca in dva Turka sta prišla iz okopov, sestali so se na sredi med črnogorskim in turškim okopom, zamenili so medseboj hrano, potem pa so se vrnili na svoja mesta.

Nekikrat je začel neki Črnogorec razgovor s Turkom:

»Kako se ti godi?

»Dobro, ali imaš kaj cigaret?«

»Imam; pridi semkaj in vzemi.«

»Pridem, če mi oblubiš, da ne boš streljal.«

»Ne bom streljal.«

Turek je skočil izza okopa in tja k Črnogorcev, vzela od njega cigarete in se vrnil. Kmalu nato se je začelo streljanje izza okopa na okop. Drugikrat, v dneh slabovoljnosti, pa lete od okopa do okopa — izbrane psovke.«

»Skader ali smrt.«

Civinini pripoveduje, kakšen utis je naredilo na črnogorske častnike (oficirje) poročilo, da so se Srbi udali pritisku velesil in

Podlistek.

Celovška čitalnica.

(Po virih spisal F. K.)

(Dalje.)

Kakšen pomen pa imata 20. september in 20. oktober, ki so ju slavili leta 1865. celovški Slovenci?

Na Dunaju je nastal leta 1860. »pomnomeni državni svet«, ki je pomenjal nekaj politične svobode po dobi absolutizma, po Bachovi dobi, ki je spravila državo na kant. Minister Goluchowski je izdal leta 1860. oktobersko diplomato.

Ta federalistična diploma je nepreklicni državni zakon, ki priznava deželam samoupravo v zakonodajstvu in ustvarja za vse dežele skupni državni zbor.

Toda nihče ni bil z njo zadovoljen, najmanj pa nemški centralisti. Na Goluchowskega mesto je stopil centralist Schmerling, ki je na nevoljo slovanskih narodov izdal februarški patent dne 26. februarja 1861. Pri volitvah v državni zbor (»državni svet«) so izvolili vsi naši deželni zbori le pet slovenskih poslancev. Slovani so bili v drž.

zboru vsled krivičnega volilnega reda v manjšini in niso mogli prodreti z nobenim predlogom. Bil se je hud boj med nemško liberalno večino in Slovani, tako da so Čehi zapustili državni zbor. V Avstriji je vladal nemški centralizem. Ko se je cesar leta 1865. na Ogrskem prepričal, kako močna je opozicija proti Schmerlingu, je moral ta oddati vodstvo grofu Belcrediju, ki je v septemborskem manifestu (20. sept. 1865) preklinal Schmerlingovo ustavo.

In zato sedaj razumemo, zakaj so 20. oktober in 20. september praznovali v Celovcu edinole Slovenci.

* * *

Redno so se celovški Slovenci v »Čitavnici« tudi poslavljali od starega leta in so pričakovali novo. Tako so se tudi leta 1865. zbrali v čitavnici k prijetni veselici. »Zbrali so se namreč domoljubi, kolikor jih more in partibus infidelium biti, in napravili srečkanje in tombolo, ki ste precej dobička vrgle, zraven pa so se kratkočasili z veselimi petjem in pogovori, tako da je bilo že precej pozno, ko se je vesela družbica z vzajemnim: »Bog daj dobro novo leto!« poslovila. (»Slovenec« 3. januarja 1866.)

Čitalnice na deželi.

Zanima nas vprašanje, ali je bila celovška čitalnica v tem času edina na Koroškem. Ne. »Slovenec« z dne 4. aprila leta 1866. poroča: »Iz doljnjega Kaple smo zvedeli veselo novico, da ondašnji rodoljubi mislijo slovensko čitavnico napraviti. Iskrenih rodoljubov je dosti v Kapli, tudi med kmeti so nekteri prav vneti Slovenci, in prav bi bilo, da se čitavnica spravi na noge. Tako bi imeli na Koroškem že peto društvo, v katerem se prebirajo slovanski časniki, to je: Čitavnica v Celovcu in Borovljah, bralno društvo v št. štefanskej fari pri Bekštanju in v Libeličah. Dobro, le naprej!«

Prvo slovensko društvo na Koroškem je bilo menda »Slovensko društvo« v Celovcu, katero sta ustanovila leta 1848. Andrej Einspieler in Matija Majar. To je bilo politično društvo, ki se je borilo za program »zedinjene Slovenije«, ki pa vsled pritiska od nemške strani ni uspevalo. — Iz nemških časnikov vemo, da so imeli Slovenci v Borovljah že leta 1848. nekako bralno društvo, kjer so se zbirali in navduševali za zlato svobodo. To društvo je životarilo še v 60tih letih. Nato je sledila čitavnica. V trgih pa so bile tudi različne kazine, ki so nudile

odkorakajo izpred Skadra, takole: »Na dvorišče prijadra častnik, ki se je vračal s Cetinja, in izpregovori s tovariši par kratkih besed. Videl sem mrkla lica in bilo je čuti jeznih besedi. Nekdo izmed njih je vzkliknil: »Naj gre, kdor hoče, črnogorski vojaki ostanejo tu!«

Častnik na konju je napravil obupno kretljivo odobravanja. Prinesel je vest, da je Srbija na energično zahtevo Rusije sklenila odpoklicati svoje čete izpred Skadra, toda vsi častniki so izjavili: »Ako tudi sprejme zahtevo Evrope kralj, ako jo tudi sprejme vlada, mi, črnogorska vojska, je ne sprejmemo! Raje poginemo vsi tu!«

Medtem so se na dvorišču nabrali navadni vojaki. Vprašali so nekega častnika, zakaj da se gre. Ta jim je razložil in jih vprašal: »Kdo od vas se hoče vrniti pred zmagonosnim pohodom v Skader?« »Nihče, nikoli,« so odgovorili soglasno in se zopet razšli.

»Vidite, gospod« — mi je rekel neki častnik — »slišali ste sami? Nihče, nikdar. Pravijo, da naš kralj misli popustiti. Toda naše geslo ostane neizpremenjeno: Skader ali smrt! Brez Skadra se ne vrnemo!«

»Toda če je to volja Evrope, če tudi vlada sama uvidi potrebo in korist, da odstopi od Skadra in vam vaši poveljniki zaupažejo, da odstopite, boste kot vojaki morali ubogati.«

»Predvsem nam je naša čast!« me je prekinil neki častnik.

»Naša vlada,« je dostavil neki drugi, »obstoja iz štirih ljudi, a nas je tu na tisoče.«

»Naši poveljniki,« je rekel tretji, »ne morejo, da bi ne bili z nami, ako ne bodo z nami, tem slabše zanje. Kar se tiče Evrope, naj dela, kar hoče in kar more. Ali name-rava izkrcati čete in marširati proti nam? Naj stori to. Mi smo odločeni, da raje poginemo, nego da odstopimo. Imeli bomo Turke pred seboj, Evropljane pa za hrbtom, masakrirani bomo, uničeni, pa nič zato. Ničvevo, kakor pravijo Rusi. Vsak od nas bo stopal s puško v roki proti vsemu in proti vsem. Črnogora propade; bolje nič, nego tako.«

V tem so zopet začeli grmeti topovi. Obrazi častnikov so se razjasnili.«

Taki so Črnogorci, in zato ni bilo upanja, da bi bili odnehali. Toda Skadra Črnogorci najbrž ne bodo obdržali. Velesile bi ga ne pustile Črnogorcem, ker so se že enkrat tako odločno zavzele za to, da mora Skader pripadati Albancem. Mogoče pa je to, da pustijo Črnigori Taraboš in ji prisodijo nekaj več rodovitne zemlje ob Bojani. Tako bi se našel za obe strani izhod iz zapletljaja.

Essad paša se pogaja.

Kralj Nikolaj je dal vse črnogorske meje zapreti, da ne bi velesile prehitro zvedele, da je Skader pred padcem in izkrcale morda skupne armade. Vendar pa so dohajale vesti, ki so vedno bolj potrjevale, da bo Skader res padel. Soditi je bilo: Ali se bo Essad paša, poveljnik Skadra, udal, ali ga zavzamejo Črnogorci v naskoku. Okoli Skadra je sama voda in je delala črnogorski armadi sitnosti. Kljub temu so Črnogorci napadali.

poleg nemškega tudi slovensko čtivo. Tako so bili v kazini v Železni Kapli tudi slovenski listi na razpolago. A kljub temu so ustanovili Kapelčani svojo »Čitavnico«, ki se je nahajala v gostilni izven trga pri nekem krojaču, ki je bil obenem gostilničar. V teh časih je služboval v Kapli učitelj Pernuč, ki je pred dvema letoma v Celovcu v pokoju umrl. Moral je oditi na Zg. Štajersko, a na stara leta se je vrnil v Celovec, se tukaj udeleževal slovenskih prireditvev, in veselje je bilo gledati sivolasega starčka, kako se je navdušil, če je prišel k Tarbesingerju h kaki slovenski predstavi. Rojen je v timeniški fari, kjer mu še žive sorodniki. Ta mož mi je tudi z navdušenjem pripovedoval o čitavnici v Žel. Kapli. — V Bekštanju je rodilo sad delo učitelja F. Wiegeleja, ki je bil tudi deželnozborski kandidat, a je propadel. Sodeloval je pri Einspielerjevih »Stimmen aus Innerösterreich«, pri »Slovincu« in pri »Šolskem priateljcu«, v katerega je pisal dobre strokovne članke; bil je tudi vnet zagovornik svojega stanu, ki je živel takrat v ubornih razmerah. Potegoval se je za izboljšanje učiteljskih plač. (Dalje sledi.)

Dobro so jim služili težki srbski oblegovalni topovi, ki jih srbska armada vsled povodnji ni mogla vzeti seboj. V ponedeljek, 21. t. m., se je vršil hud boj. Boj z bajoneti je trajal celo noč. Turki so izgubili na vzhodni in južnovzhodni fronti celo vrsto utrdb, na katerih vihraje sedaj črnogorske zastave. Dne 22. t. m. ob 7. uri zjutraj so Turki z izpočitimi četami napravili protinapad, pa so bili sprecejšnjimi izgubami odbiti. Na črnogorski strani je mnogo izgub. Boj traja dalje. Dopisnik laškega lista »Piccolo«, ki je po ovinkih prišel s Cetinja v Kotor, je poročal, da je izvedel od nekega poslanika, da je Essad paša ponudil predajo Skadra in se s Črnogorcem začel pogajati. Od Črnogorcev sta vodila pogajanje general Vukotić in poslanik Plamenac. Po zadnjih poročilih pa se zdi, da so bila pogajanja brezuspešna, ker so Črnogorci zažvzeli trdnjavo z naskokom.

Usoda armade Džavid paše.

Džavid paša, ki je rešil ostanke pri Bitolju od Srbov pobite armade, je nameraval v Albaniji sestaviti večjo armado Albancev in ž njo odkorakati proti Bitolju. Toda nad Albanci je obupal, videč, da se ž njimi ne dá prav nič narediti. Srbi so šli njegovi armadi, ki je štela do 16.000 mož, nasproti in jo pobili. Okoli 3000 mož so ujeli. Drugi so zbežali in bolehajo, lačni, razcapani. Le kakih 6000 jih je še sposobnih za boj, vse drugo ho pobrala smrt. Turki si belijo lase, kako bi ta ostanek armade Džavid paše rešili.

Novi modeli 1913!!
Uzorne konstrukcije
iz materijala brez napake
 z nedosegljivim funkcioniranjem.

Neobvezne ponudbe pošilja brezplačno

Laurin & Klement
 továrna automobilu
 Mlada Boleslav

Zastopnik: Ivan Laure, Celovec.

Politične vesti.

Portugalski gromovnik.

Društvo Vsenemcev je v soboto zvečer, 19. t. m., sklicalo javni shod pri Sandwurtu v Celovcu. Govoril je seveda zopet profesor dr. Angerer. Povedal ni ničesar novega. Pač pa se je hudo jezil nad nemškimi nacionalci, češ, da so še vse premalo korajžni in se ne upajo lotiti državne postave o zakonu, za interkonfesionelno (brezversko) vzgojo v šoli in da ne uvedejo sežiganja mrličev. Seveda se to čisto drugače sliši, kakor tedaj, ko je gospod profesor kandidiral v beljaškem okraju v državni zbor in so nemški nacionalci delili med ljudstvom listke z napisom: »Dragi kristjani!« in zavijali oči. Hinavščina teh veri sovražnih ljudi je res brez primere! Zanimivo pa je bilo, kar je govoril neki Paier, ki je hudo napadal mestno gospodarstvo v Celovcu. Občinski svetnik Marchart sam se je hudoval, da

je občina pri zgradbi električne železnice prekoračila proračun. Rekel je, da se govori o dveh milijonih. Zato celovška občina ne polaga računov. Dr. Angerer tudi dr. Metnitzu ni prizanašal in je očital občinskim svetnikom, da niso samostojni, da delajo le kot kaka »mašina«, ki jo goni dr. Metnitz. Podžupan pl. Dietrich je občino nerodno zagovarjal in med drugim rekel, da bi občina rada uredila vprašanje o sežiganju mrličev, da bi s tem spravila s sveta pokopališke zadeve. Ne glede na to, da je sežiganje mrličev protikrščansko, od katoliške cerkve prepovedano, bi bilo kaj takega za mestno občino strašen udarec. Sežiganje mrličev namreč neprimerno več stane nego pokopališče, naj si bo še tako drago. Vrhtega bi morala vzdržati občina tudi pokopališče, čeravno bi zgradila nepotrebno sežigališče. Saj vendar tudi v Celovcu niso sami Angererji, Lacknerji in drugi taki verski odpadniki, ampak je mnogo dobrih kristjanov, ki želijo biti pokopani kot kristjani in ne kot pogani.

Dnevne novice in dopisi.

Izpremembe v politični službi. Namesto deželnega vladnega svetnika Rudolfa barona Myrbacha pl. Rheinfelda je kot referent deželne komisije za agrarne operacije na Koroškem določen gospod okr. glavar Franc Ksaver Mayrhofer pl. Grünbühel. Kmečko prebivalstvo v velikovškem okrajnem glavarstvu ga bo pogrešalo, ker je poznal njegove potrebe in je šel kmetom vedno na roke. — Okrajni glavar dr. Artur Trotter v Šmohorju je poklican k deželni vladi v Celovcu; vodstvo okrajnega glavarstva v Šmohorju je poverjeno okrajnemu glavarju Rudolfu vit. pl. Macku.

Družba sv. Mohorja, njeno gospodarsko poslovanje in kulturnonarodno delovanje. »Slov. Narod« je pod zgorajšnjim naslovom objavil v 90. številki sledečo izjavo: Naš list je objavil v zadnjem času več člankov (n. pr. št. 38. dne 15. febr. 1913: Družba sv. Mohorja in inteligenca; št. 67. dne 22. marca 1913: Na naslov družbe sv. Mohorja; št. 73. dne 1. aprila 1913: Družba sv. Mohorja), v katerih je zavzel svoje stališče napram družbi sv. Mohorja in med drugim kritikoval njeno gospodarsko poslovanje kot potratno in razsipno, da se družba sv. Mohorja (vsled tega) ne upa z natančnimi, detajlnimi računi v javnost, da je družba podpisala nemške kulturne in narodne namene ter da je svoje narodne dolžnosti zanemarjala. Kakor smo se pa pričeli iz prvega vira, so naša tozadevna izvajanja slonela na napačnih podatkih in so bili dotični očitki tako glede družbenega gospodarstva kakor tudi glede njenega kulturno-narodnega delovanja neosnovani. Priznavamo, da je družba v slovenske kulturnonarodne namene, zlasti v narodno ogroženem ozemlju doprinesla velike žrtve. Če o tem svojem delovanju družba sv. Mohorja ni poročala slovenski javnosti, vsled česar so nastala razna. dejstvom ne odgovarjajoča domnevanja, je temu iskati vzroka v specifičnih razmerah na Koroškem, ker ne kaže brez družbene in narodne škode sploh obešati njenega narodnega delovanja na veliki zvon.

Za župana v Šmohorju je bil izvoljen mešar Peter Rieder.

Tolstovrški župan Fran Kogelnik je odložil županstvo, ker je preveč zaposlen doma na posestvu. Župan Kogelnik je dolgo vrsto let vzorno vodil občinske posle v tolstovrški občini. Na njegovo mesto so izvolili kmetje pravega moža L. Kotnika v Dobrihah.

Učni tečaj za natakariče. Učnega tečaja za natakariče, ki se je otvoril v Celovcu 23. t. m., se udeležuje 32 natakarič.

Odpad od vere. V Celovcu je naznanil svoj izstop iz katoliške cerkve poročnik 17. pešpolka Jožef Mlaker, rojen 4. sušca leta 1886. v Trstu. To ni prvi slučaj med vojaštvom v Celovcu. Za razmere v Celovcu je pa dovolj značilno, da se kaj takega sploh more zgoditi, ko je vendar znano v najvišjih krogih na cesarskem dvoru, da gibanje proč od Rima ni samo naperjeno proti katoliški cerkvi, ampak je tudi protidinstično in protiavtstrijsko. Zdi pa se, da je nemško vojaštvo v Celovcu v vse preozkem stiku s protikatoliško nemškonoacijo.

nalno los von Rom-stranko. Zato imamo mnogo dokazov, s katerimi še nisimo prišli na dan, ker vsaka reč ob svojem času prav pride.

Kdo vodi na Koroškem nemškonacionaino propagando? Na Dholici so bili v odbor tamošnje podružnice »Schulvereina« izvoljeni: Za načelnika nadučitelj Kaspär Wieltschnig, za blagajnika upravitelj (uradnik) Breitegger, za tajnika učitelj Gustl Tschauko. V Dobrlivasi je bil za načelnika Schulvereinove podružnice izvoljen c. kr. sodnik Alojz Ehrlich, c. kr. notar Valentin Schwarzl za njegovega namestnika; za blagajnika nadučitelj Marka Kogelnik, za njegovega namestnika trgovec Leitgeb, za tajnika učitelj Jožef Schönherr, za njegovega namestnika učitelj Koberer. V podružnici Südmarke v Dobrlivasi je bil izvoljen za načelnika vpok. učitelj Al. Dreo, za namestnika c. kr. notar Schwarzl, za blagajnika c. kr. davčni asistent H. Hecher, za namestnika učitelj Walter Sames, učitelj Schönherr za tajnika in še neka Ela Dobrin, menda ne tudi kaka učiteljica.

Celovški vojniki in gostilne. Zaradi pretepov, ki so jih med vojaki zadnji čas namenoma povzročili nemškonacionalni civilisti, je bilo vojakom 7. in 17. pešpolka prepovedano hoditi po vsem mestu. Vsak polk je imel le en del mesta prost. Ker so se pa »Janezi« pri vseh vajah izborno držali, da so zaslužili vso pohvalo, je vojaško postajno poveljništvo vojakom zopet dovolilo, da smejo hoditi zopet po celem mestu, le tri gostilne, ne ravno na najboljšem glasu, so jim prepovedane. Čisto prav!

Prijet begunec. V Libeličah je bil aretiran 70 let stari dninar Pavel Perhovník, ki je bil pred porotnim sodiščem obsojen na 13 mesecev ječe. Izročili so ga deželnemu sodišču v Celovcu.

Šukri paši strežejo Slovenci. »Gorenjec« poroča: Nekdaj so turški paše hodili pletnit na Slovensko in so odvajali slovenske mladeniče in dekleta na Turško v sužnjost. Sedaj pa vjetemu Šukri paši, bivšemu poveljniku Odrina, strežejo v Sofiji Slovenci in Slovenke. Piše se nam iz Sofije: Hotel »Splendid« v Sofiji je veličastna stavba s štirimi nadstropji, stoječa sredi mesta blizu dvorca. V najemu ima hotel g. J. Kenda, ki je bil prej hotelir v Ljubljani v Tivoliju. Njegova gospa soproga je hči hotelirja g. Peternela pri »Triglavu« na Bledu. V tem hotelu je zaprt Šukri paša in osem drugih paš ter sto turških častnikov. Gosp. Kenda ima 42 poslov, namreč 30 Bolgarov in 12 Slovencev in Slovenk, ki strežejo vjetnikom. Med Slovenkami je v hotelu Peternelova Francika s svojim možem ter jaz (Ivanka Noč) in Kristina Pšenica z Dovjega. Šukri paša je silno prijazen in daje poslom velike napitnine, nekateri Turki so pa zelo divji. Vjeti Turki so s služabniki vred v hotelu zaprti, da se ne morejo nikamor ganiti. To pa zaradi tega, ker so vjetniki prišli iz Odrina, koder razsajata kolera in vročinska bolezen in baje celo kuga. Bati se je, da bi se te bolezni ne zatrosile po Sofiji, zato smo vsi skupaj kontumacirani. — Ivanka Noč.

Vrat si je zlomil hlapec Jožef Mesner, ki je služil pri p. d. Begantu v Vovbrah. Padel je z lestve. Prepeljali so ga v celovško bolnišnico, kjer je že drugi dan umrl.

Samomor. V Dobrlivasi se je ustrelil gostilničar Cankar p. d. Puser. Bil je nasprotnik slovenske stranke.

Samomor. V Podravljah se je v noči od 18. in 19. t. m. ustrelil oficial celovškega mestnega knjigovodstva Henrik Kapusta. Bil je verski odpadnik.

Tekma v hitri hoji. V nedeljo, 20. t. m., so se nekateri Celovčani, 79 po številu, med njimi 65 vajakov, skušali, kdo zna boljše hoditi. Točno ob tri četrt na 9. uro dopoldne so odkorakali z Novega trga in jo mahali do Poreč; prehoditi so torej morali daljavo

celih 28 km. Najboljši je bil Božidar Prosen, ki je prehodil 28 km v dveh urah in 31 minutah; dobil je prvo darilo, srebrno tabatijero. Drugo darilo (srebrno uro) je dobil korporal Rabuše 17. pešpolka, pristen kranjski Janez, ki je došel samo za pol minute pozneje kakor Prosen. Tretji je bil dijak Sommeregger, četrti vojak huzarskega 19. lovskega pešpolka Csiszar, peti zopet »Janez« Mlakar. Na splošno so se izkazali vojaki boljše nego civilisti, kljub temu da so imeli težjo obleko kakor civilisti. Od civilistov jih je došlo v Celovec le šest, drugi so med počom omagali in odstopili. V Krivi Vrbi se je eden raje vsedel, si dal prinesiti vedrico vode, da si je namakal noge, v roki pa je držal veliko posodo s pivom in tako gledal na druge reveže, ki so se potili mimo.

Roko je odrezal rezalni stroj hlapcu Martinu Hercele, ki služi pri Jakopiču v Bilčovsu.

Potovalcem v Črnogoro. Notranje ministrstvo je odredilo, da mora vsak, ki hoče iz Avstrije v Črnogoro ali narobe, imeti potni list, sicer ga ne pustijo čez mejo.

Poizkušen samomor. V Pontbalju se je ustrelil v glavo z revolverjem 28 let stari Rudolf Čofenik. Ravnal se je nevarno. Prepeljali so ga v beljaško bolnišnico.

Izpred sodišča. Na šest mesecev postrene ječe je bil obsojen drvar Leopold Gosteničnik iz Kneže, ker je v prepiru ravnal v gozdu s sekuro Leona Žavra.

Sam se je obsodil. Pred nedavnim se je v Borovljah neki slepar izdal za brata Jakob v Solkovem bivaajočega Karla Meyerhoferja in si je iz Solkovega dal telegrafično nakazati 100 kron. Na brzojavno prošnjo na Karla Meyerhoferja se je podpisal z Jakob Meyerhofer. Sleparstvo se mu je posrečilo. Sedaj so pa orožniki dognali, da je bil dotični slepar neki Valentin Mikl, ki so ga našli v Zgor. Beli obešenega.

Obešenega so našli v gozdu med Brezo in Križnogoro pri Celovcu 35 let starega postopača Avgusta Lamprechta iz Dol ob Dravi.

Samomor. Dne 14. t. m. so našli na železnem drogu 14. postaje križevega pota pri Šmartnu pri Beljaku obešenega delavca Valentina Mikla.

Kdor ne čita inseratov, se tudi za današnji oglas »Srečke v korist Slov. Straži« brigal ne bo, kar mu zamore biti v velikanško škodo. Ta oglas izide samo še danes. Naj ga torej čita vsakdo, ker bo sicer prepoznano.

Podgrad. (Smrtna kosa.) V najlepši moški dobi je preminul posestnik Andrej Maček p. d. Hanzel v Goricah. V ponedeljek, dne 21. t. m., smo ga pokopali ob obilni udeležbi ljudstva. Rajni je bil rojen leta 1868. Kruta sušica ga je spravila v zgodnji grob. Zapušča ženo in troje otrok. Pri volitvah ni bil našega mišljenja. N. p. v m.!

Velikovec. (Prvo sv. obhajilo) smo letos zadnjo nedeljo obhajali prav slovesno. Med obhajanjem je pel obhajilno pesem g. učitelj J. Schiesstl, kar je slovesnost še povzdignilo.

Velikovec. (Društveno zastavo), kakor smo že zadnjič omenili, bomo o priliki običajnega mladeniškega shoda na binškoštni ponedeljek v Št. Rupertu slovesno blagoslovili. Ker je to prva društvena zastava na Koroškem, zato vabimo vsa koroška in po možnosti tudi izvenkoroška društva k obilni udeležbi. Zastava je zelo lepa in bomo objavili njen natančnejši opis po blagoslovljenju. Torej, društva in mladeniči, prihitite binškoštni ponedeljek v mnogobrojnem številu v Št. Rupert!

Žvabek. (Smrt.) Hladni zemlji smo izročili mlado, komaj 20 let staro Hojnikovo ženo, ki je umrla vsled prehlajenja. Svatovsko oblačilo je bilo tudi njeno mrtvaško oblačilo. Dekleta so ji zapela ginljivo nagrobnico v slovo. Naj v miru počiva!

Št. Jakob v Rožu. Na zadnjem naboru v Rožeku je bilo potrjenih zelo malo fantov. Ali ni vzrok tega najbolj žganjpitje? Naj-

več jih je še bilo potrjenih iz naše občine, med njimi tudi predsednik našega izobraževalnega društva, Tone Gabriel, p. d. Strdenov v Lešah, ki pa bo že v osmih tednih dal cesarju, kar je cesarjevega, potem pa se bo vrnal zopet med nas.

Borovlje. (Hvaležnost Nemcev.) Tukaj obstoji že kakih 20 let nemškutarska hranilnica »Unterrosentaler Spar- und Vorschusskasse«, katera je imela do sedaj dva uradnika, domačina, in sicer somišljenika Fanzoja in Macka. Prvi je bil svoj čas odbornik in soupravitelj pri starejši slovenski Glinjski posojilnici, kjer je imel priliko izobraziti se v združnem poslovanju. Ko so nemškutarji videli, kako lepo prosperira Glinjska posojilnica, zvalili so ga čez nekaj let v Borovlje, in z njim, odpadnikom, ustanovili zgoraj imenovano »Rosentalerco«. Drugega uradnika Macka so pridobili čez nekaj let. Sprva ta zavod ni deloval tako v germanskem duhu, vsaj na videz ne, kar je dokazoval dvojezični napis. Ko pa so sezidali lastno hišo, je izginil slovenski napis in govori se le o »nemškem kapitalu«. Ni dovolj tega, da so odstranili slovenski napis, šli so še dalje in na vrsto sta prišla tudi uradnika domačina, ki sta prej zavodu na ljubo zgrešila pravo pot in kot odpadnika marljivo delala v korist te »Kasse«. Kakor pač Nemeč zna, dobili so sedaj samo enega uradnika in to pristnega Nemca, tujca! Z domačini so pa pomedli. To je zopet en dokaz, kakšen cilj zasleduje Nemeč in zakaj se delajo tako sladki nemškutarjem nasproti. To bo trajalo tako dolgo, dokler bodo odpadnike pač potrebovali, a ko tistih ne bodo več rabili, jim bodo dali brco in plačilo za efijaltski čin.

Borovlje. (Ni se Vam treba truditi.) Ne vemo še, kedaj da bodo letošnje občinske volitve, a kaže se, da mogoče v kratkem, kajti nekateri nemškutarji že letajo po pooblastila okoli pri kmetih. Tako m. pr. je dobil v nedeljo slavni naš »Pubi« prav imeniten »Laufpass« pri nekem kmetu v sosedni vasi. Osramočen pravi proti kmetu: »Nič ne de, radi tega sva še vedno prijatelja,« kljub temu, da s tem kmetom še nikdar nista bila prijatelja in tudi ni kmetu na tem ležeče, ali ima »Pubija«, to veliko ničlo v Borovljah, za prijatelja ali ne. Bodite prepričani, da na volišču ne bode nobene druge stranke videti, kakor vaši. Kar ste skuhali, to pojedte sami!

Borovlje. Po bilanci »Unterrosentaler Spar- und Vorschusskasse« ima ta zavod v minulemu letu 1912 upravnih stroškov, to je odškodnina uradnikom in druge stvari, nič manj kakor celih 2665 K. Sedaj pa, ko so jim poslali posebnega uradnika, oziroma ne vemo, ali so ga sami dobili ali so ga morali dobiti, se čuje splošno, da bode imel letne plače 6000 K. Če nadalje pogledamo, da so imeli v minulemu letu le 2597 K in 37 h čistega dobička, vidimo, da prihodnje leto, ako bode ravno tako ugodno, kot je bilo minulo leto, ne bodo imeli nobenega dobička in namesto čistega dobička bodo morali plačati navrh, torej v zgubo hranilnice 737 K in 63 h. To je brez vseh drugih stroškov, ki jih ima vsaka posojilnica. Kdo bode plačal ta primanjkljaj, se sedaj še ne ve.

Zilica. (»Razporoka«.) Čisto mirno in brez sodnijske obravnave so se ločili gasilci iz Zilice od podklosterske požarne brambe in ustanovili dne 13. aprila lastno gasilno društvo na Zilici. Svojo ločitev ali »razporoko« so praznovali z običajnim plesnim venčkom v gostilni pri Ožbaltu na Zilici. Kdo bi se čudil, če prikrajšana podklosterska požarna bramba radi te »razporoke« ni priredila posebnega plesnega venčka in ni delila svatovskega veselja, ki je vladalo ta dan na Zilici. Hm, »razporoke« se pač nikdar ne vrše iz prevelike medsebojne ljubezni in zastopnosti?!

Ruda. (Priprave za občinske volitve.) Naši naceljni že spet pridno agitirajo za občinske volitve. Tu se dela noč in dan, in samo zato, da bi se pač zopet njihov štajercijanski Jakl vsedel na županov

Ničemurnost

ni to, če negujemo kožo in lase, ampak le izpolnjevanje naravnega zakona, ker koža in lasje, ki varujejo telo, naj bi bili vedno

čisti in zdravi. Negovanje kože s Fellerjevim prijetno dišečim zeliščnim esenc-fluidom z znamko »Elza-fluid« je pa tudi prava dobrota in krepčilo, posebno pri razkavi ali srbeči koži, opeklinah, spuščajih, solnčarici, potenju. Fellerjev fluid z znamko »Elza-fluid« hladi, čisti, celi rane in desinficira,

zabranjuje vnetje, odstranjuje pege, krepilasišče, zabranjuje tvorbo prhljajev na glavi in odpravlja glavobol, kakor tudi skrninate in nevralgične bolečine. 12 steklenic za K 5.— franko naj bi si vsak čitatelj naročil pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 67, Hrvatsko. p — — —

prestol. Na vso moč poizkušajo tudi tretji razred izvreči, kar se jim bo pa slabo obneslo. Je pa vendar zares čudno, da se vladi čisto nič ne mudi; ko bi nasprotniki vložili protest zoper volitve, tedaj bi pa kar hitro bile zopet nove volitve, kakor na primer v Št. Petru na Vašinjah. Mislijo, zdaj bodo kmetje na polju veliko opravka imeli in zato jih pa ne bo na volitev, in tako bodo zmagali nemškutarji. Toda, prijatelji Slovenci, ki ste našega mišljenja, ne pustite se komandirati od tistih tičev in pridite gotovo vsi na volitev; en dan bo že minulo, in prepričani smo, da nam ne bodo mogli do živega.

Gorenče. (S kolesom namesto po železnici.) Pivovar in državni poslanec Nagele prihaja zaporedoma enkrat sam, enkrat po sinu v naše kraje ponujat svoje pivo. Zanimivo pa je to, da mora ista državni poslanec, ki je bil zoper železnico, ki bi tekla tukaj mimo, z vozom ali biciklom 19 km daleč k nam prihajati, ko bi se sicer v par letih k nam že lahko po železnici pripeljal. Celo nemški nacelniki so jezni na njega.

Djekše. (Razno.) V ponedeljek, 21. t. mes., smo imeli na visokih Djekšah dve veseli poroki. Pri Rožancu so vsi želeli, da bi iz kakega dobrega vrta tja presadili zlahkno rožo. Zato si je domači Franc Jörgl poiskal in na dom pripeljal res s cvetjem lepih čednosti ozaljšano Mežnarjevo Angelo. Posestniku Janezu Malcu p. d. Žgajnarju je tudi bilo več za nevesto kakor za žganje. Zato je Nežo Rabič pripeljal pred poročni oltar. Poročat so prišli g. župnik Matej Riepěl iz Prevalj. Eni pravijo, da zato, ker so Rožancev oče njihov duhovni oče. Drugi pa zopet trdijo, da naš g. župnik nimajo več pravice poročati zato, ker so nedavno »Prošta« poročali brez škofovega dovoljenja. — Ta mesec smo tudi dva pridna posestnika iz Hudega kraja spremili k večnemu počitku. Bila sta to Opresnik in Kranjc; oba pošena krščanska moža, skrbna gospodarja, dobra zakonska očeta in priljubljena sosed. Na Djekšah se sploh pogosto oglašala mrtvaški zvon. Zdravje je bolj v sosedni Kneži doma, kjer že sedemnajsti mesec ni bilo pogreba razun dveh otrok, starih po nekaj dni. — Koledar ima letos svoje muhe. Na god sv. Florijana pridejo procesije na Djekše, na križno nedeljo pa gremo sami v procesiji na Visoko Bistrico. Ker pride letos sv. Florijan na križno nedeljo, se bo tukaj god sv. Florijana obhajal prejšnji dan, torej na soboto, 3. majnika. — Skupnega romanja na Sveto goro se je iz Djekš udeležilo 45 oseb. Čeravno je bilo vreme tam »bolj dješko kakor goriško«, vendar se niso kesali in z veseljem pojdejo zopet na lepo božjo pot, če bo priložnost.

Borovlje. (Prevzv. g. knez in škof.) V soboto, dne 19. t. m., so se pripeljali prevzv. g. knez in škof sem, da dele sveto birmo. Navada je, da to priložnost porabijo katoličani in pokažejo svoje spoštovanje do svojega katoliškega škofa, toda naši nemčurji so pokazali, da ne poznajo več katoliškega škofa, ampak poznajo le še pete, ki jih v svoji pokorščini ližejo Nemcem. Če pride liberalen Nemeč v trg, četudi ni bogve kak gospod, je vse v zastavah, vse na nogah, še celo župan ima čas, a če pride katoliški škof, četudi je Nemeč, se nemčurji ne zmenijo za njega, k večjemu tedaj, kadar bi ga mogli izrabiti za svoje protislovenske namene. Razun duhovščine in šolske mladine je bilo le jako malo ljudstva pri sprejemu, in še od teh polovica samo zavoljo radovednosti. V nedeljo so nemčurji prisotnost škofovo obhajali s tem, da so imeli v ljudski šoli, kamor zahaja nad 99 odstotkov katoliških otrok, lutrovsko službo božjo in še s tem, da so po celem rovu (potoku) delali kot ob delavnikih in ravno tedaj najbolj, ko so škof pred njihovimi očmi odhajali. Tako daleč, dragi Slovenci, pridejo ljudje, ki poslušajo nemškonacionalne prekroke. Najprej začnejo zaničevati svoj materin jezik, postanejo nemčurji, in ko so enkrat nemčurji, pa tudi začnejo zaničevati svojo vero in si od katoliške vere ohranijo edino ime. Zato, Slovenci, ako hočete ohraniti vero, za katero so se naši očetje tako bili, tedaj le držite se materinega jezika!

Ruda. (Županova skrb za občinske reveže.) Pred tremi tedni je to-

žil župan Jožef Korak nekega kmeta radi razžaljenja časti. Ko pride do obravnave, zahteva Korak s svojim zastopnikom dr. Knapitschem oziroma koncipijentom dr. Pflancnom, naj plača obtoženec 40 K nemškemu Schulvereinu. Seveda je bilo to preveč, vendar pa je obtoženec plačal rad ali nerad 10 kron nemškemu Schulvereinu. Vprašamo javnost, ali ne bi bilo lepše za župana, ako bi gledal v prvi vrsti na svoje občane reveže in potem šele nasitil svoje politične strasti. Mi kmetje si bomo dobro zapomnili, da potrebujemo župana, kateri bode skrbel v prvi vrsti za svoje občane, ne pa za društva, katera so nam Slovencem nad vse sovražna.

Međgorje. (Pogreb.) V soboto, dne 19. t. m., je prevedena s sv. zakramenti za umirajočo zatisnila za vselej oči blaga Drobivnikova mati Ana Drobivnik, roj. Korđaž, v visoki starosti 81 let. Bila je vzgledna žena, blaga krščanska mati. Ker je bilo njeno življenje lepo, je bila lepa tudi njena smrt, lep njen pogreb. V ponedeljek, dne 21. t. mes., popoldne je prihitala nenavadno velika množica spremit rajno k zadnjemu počitku. In ko smo stali ob krsti, so se srca vseh strinjali z besedami pesmi: »Oh kak' grenk' otožen je ločitve bridki čas!«, katero je naš vrli pevski zbor zapel v slovo svoji ljubljene teti, pod vodstvom g. organista Blaža Korđaža, brata rajne. Zanimivo je, da so pevci malone vsi nečaki, oziroma nečakinje rajne (osem). Zato po pravici imenujemo rajno Drobivnikovo mater teto naših pevcev. Ob grobu so imeli domači g. župnik ginljiv nagrobni govor, nakar so pevci zapeli »Nad zvezdami!« N. p. v m.! Drobivnikovi hiši naše sožalje!

Pozor!
30 — 50 kron ceneje kakor v vsaki tovarni ali zalogi kupite pri meni izvrstno kolo ali šivalni stroj. Popravila in pnevmatike po niski ceni.
Matija Planko, Celovec, Šolska ulica št. 5-6-7.

Tombola in pevska slavnost v Celovcu.

Slovenska kršč.-soc. zveza priredi s pomočjo podpornega društva za slov. organizacijo na Koroškem v nedeljo, dne 4. maja veliko tombolo in pevski koncert v veliki dvorani hotela »Trabesinger« v Celovcu. Vsa društva, ki so v »Zvezi« včlanjena, naj smatrajo za svojo dolžnost, da podpirajo to prireditev, kajti vdrugič si upa »Zveza« nastopiti s prireditvijo v tako velikem slogu, in ta prireditev mora biti mogočna in impozantna. Naš klic in naša vabila, katera smo že razposlali, ne smejo biti zaman, naše prošnje za tobofo ne smejo biti brezuspešne, kajti neuspeh »Zveze« bi bil neuspeh cele slovenske Koroške. Naša dolžnost je, delati, vaša dolžnost pa je, dajati nam pogum. Na svidenje torej, društva, pevci in pevke, častita duhovščina in celo slovensko koroško ljudstvo dne 4. maja 1913 v Celovcu! — S. K. S. Z.

Glasnik Slov. kršč. socialne zveze.

Društvena naznanila.

Skioplično predavanje. Slov. kršč.-soc. zveza priredi v nedeljo, dne 27. aprila predavanje s skioptičnimi slikami o afrikanskih misijonih v Velikovicu v »Narodnem domu«! Predavanje bo zanimivo! Vsi, ki se hočejo zabavati eno uro, so prijazno povabljeni. Predavanje bo popoldne ob 3. uri. — Dne 1. majnika se priredi ravno tako predavanje tudi s skioptičnimi slikami v Šmihelu pri Pliberku, in sicer popoldne ob 4. uri v dvorani Šercerjeve gostilne. — S. K. S. Z.

Dobrlavas. Dekliški odsek izobraževalnega društva priredi dne 1. majnika svoj mesečni sestanek. Na sporedu je govor in deklamacije. — Odbor.

Prevalje. Slov. katol. delavsko društvo ima prihodnjo nedeljo, dne 27. aprila mesečno zborovanje. — Odbor.

Mladeniški tabor v Št. Rupertu pri Velikovicu. Kot vsako leto, bo tudi letos »Slov. kršč.-soc. zveza« priredila na binkoštni ponedeljek, dne 12. majnika 1913 velik mlade-

niški tabor v Št. Rupertu pri Velikovicu. Ta mladeniški tabor se bo vršil v proslavo petindvajsetletnice pok. Andreja Einspielerja. — Obenem bo imela ta slavnost evharistični značaj. Že zdaj vabimo vse mladeniče, sploh vse rodoljube iz okolice na ta dan v Št. Rupert. — S. K. S. Z.

Ženski shod v Škofičah. »Slovenska kršč.-soc. zveza« priredi dne 4. maja popoldne po blagoslovu v mežnariji v Škofičah ženski shod. Žene in dekleta, pridite v obilnem številu. — S. K. S. Z.

Seja slov. kršč.-soc. zveze za Koroško se vrši v četrtek, dne 8. maja v hotelu »Trabesinger« ob 2. uri popoldne.

»Zarja«, akad. društvo v Gradcu, je izvolila na I. letnem občnem zboru za XXV. društveni tečaj sledeči odbor: predsednik phil. Josip Gombotz, podpredsednik med. Stanko Velkavrh, tajnik med. Ivan Drobnič, blagajnik med. Josip Paulin, knjižničar med. Pavel Janežič, gospodar iur. Jakob Prenjko, odb. namestnik med. Jakob Rebernik.

Steckenpferd- lilijnomlečnato milo

prej ko slej neutrčno za racionalno oskrbo polti in lepote. Priznanostna pisma. Po 80 h povsod.

Cerkvene vesti.

MOLITEV ZA PAPEŽA.

Sveti Oče papež Pij X. so nevarno zboleli. To mi daje povod, da za čas boleznih odredim sledeče:

1. Vsi duhovniki v škofiji naj pri sveti maši — kadar dopuščajo rubrike — vzamejo oratio pro summo pontifice (št. 4).

2. Ob koncu sv. maše naj molijo z verniki en »očenaš« in »češčenamarijo«.

† Baltazar, knez in škof.

× × ×

Za kaplana v Rangersdorfu je imenovan č. g. Jožef Hödl, ki je bil sprejet iz dunajske škofije. Č. g. Jožef Scharl, župnik v Gradenuku je prezentiran na župnijo Kotarče. Župnija Št. Peter pri Reichenfelsu je razpisana do 30. maja.

Sv. Križ na Črnečani. (Tridnevni- ca) v proslavo Konstantinovega jubileja, slavne zmage sv. Križa, se bode tu obhajala dne 2., 3. in 4. maja. Vsak dan bo izpostavljeno presv. Rešnje Telo, ob 10. uri pridiga in slovesna sv. maša, zvečer šmarnice. Pridi tudi več procesij. Vnedeljo (6. po veliki noči) se začne opravila ob 7. uri. Romarji, častilci sv. Križa, povabljeni!

Marijina družba bogoslovcev je v nedeljo, dne 13. t. m., praznovala svoj patrocinijski in ga obhajala jako slovesno. Zjutraj skupno sveto obhajilo, katerega so se udeležili tudi člani drugih kongregacij. Ob 8. uri pridiga o misijonih, slovesna sveta maša, katero je daroval mil. g. kanonik F. Wappis. Najsvetejše je bilo izpostavljeno celo dopoldne. Popoldansko slavnost so počastili prevzvišeni knez in škof, ki so posvetili kongregacijo presv. Srcu Jezusovemu. Od gg. bogoslovcev so bili v Marijino družbo nanovo sprejeti štirje, iz drugih kongregacij jih je prestopilo devet. Vseh članov šteje 236, od teh jih je pa 194 izvanrednih (duhovniki v pastirstvu).

Zakamen—Vetrinj. Dne 4. maja se v Zakamnu vsako leto slovesno obhaja god sv. Florijana — cerkvenega patrona. Dohajajo procesije iz Celovca od glavne fare, Št. Ruperta pri Celovcu, Št. Jakoba ob cesti, Zrelca, Podkrnosa, Žihpolj—Kotmaraves—Hodiše. Imenovane procesije pridejo vsaka z duhovnom ter je v Zakamnu darovanih oni dan najmanj devet sv. maš. Ljudstvo ima tudi lepo priliko sv. zakramente prejeti ter je želeli, da bi se verniki te ugodne priložnosti v prav velikem številu posluževali. Pri cerkvi sv. Florijana v Zakamnu je tudi že več sto let obstoječa — leta 1904. od papeža z novimi odpustki in duhovnimi dobrotami obdarjena bratovščina sv. Florijana, katere ud more postati vsak vernik obogajega spola — z enkratno pristopnino 1 K. Za žive in rajne ude bratovščine se med letom bere več sv. maš. Pristop se najlažje prijavi ob priliki procesije.

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Miru“!

Loterijske številke.

Brno, 16. aprila: 68 36 88 37 89
 Gradec, 16. aprila: 39 72 79 17 12
 Linc, 19. aprila: 5 78 83 28 59

Tržne cene v Celovcu

17. mal. travna 1913 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg		80 litrov (biren)			
	od	do	K	v		
Pšenica	23	80	—	—		
Rž	21	—	22	91		
Ječmen	23	—	23	27		
Ajda	—	—	—	—		
Oves	21	6	22	76		
Proso	—	—	—	7		
Pšeno	—	—	32	16		
Turščica	—	—	—	20		
Leča	—	—	—	—		
Fižola rdeča	—	—	—	—		
Repica (krompir)	6	—	7	20		
Deteljno seme	—	—	—	3		
Seno, sladko	9	—	11	50		
„ kislno	6	50	9	—		
Slama	4	—	5	20		
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—		
Repa, ena vreča	—	—	—	—		
Mleko, 1 liter	—	24	—	28		
Smetana, 1 „	—	90	1	20		
Maslo (goveje) . . 1 kg	2	80	3	20		
Sur. maslo (putar), 1 „	2	40	3	60		
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	10	2	30		
„ sur. 1 „	2	—	2	20		
Svinjska mast . . 1 „	2	20	2	40		
Jajca, 1 par	—	14	—	26		
Piščeta, 1 par	2	80	3	60		
Race	—	—	—	—		
Kopuni, 1 par	—	—	—	—		
30 cm drva, trda, 1 m ²	2	80	3	60		
30 „ „ mehka, 1 „	2	50	3	20		
Živina	Počrez		100 kilogr.		Prignalo	Prodalo
	od	do	živa	zaklana		
		v kronah				
Konji	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—
„ za vožnjo	480	—	—	—	4	2
Junci	240	280	—	—	6	4
Krave	230	570	72	—	50	30
Telice	220	250	—	—	2	2
Svinje, pitane	—	—	—	154	156	—
Praseta, plemena	16	69	—	—	330	180
Ovce	—	—	—	—	—	—
Koze	—	—	—	—	—	—

Hiša z inventarjem, živino in stavbnim lesom je skupno ali pa vsako posebej naprodaj. Se dá tudi v najem od 15 do 34 birnjev. — Janez Reichmann, pd. Lesjak v Bilčovsu, p. Bistrica v Rožu.

Krepak kovaški vajenec se sprejme takoj. Izpočetka prejme 2 K mezde ter ima prosto stanovanje in hrano. Tomaž Graf, kovaški mojster, Sv. Lenart v Labodski dolini, Koroško.

Slabo se konča lahko izprehod, če smo se na njem četudi dozdevno v začetku le malo prehladili. Najprej je le nahod, potem malo hripavosti, potem čutimo nekoliko bodeanja v plečih in kdo ve, kakšen bo konec. Zato je res sreča, če imamo doma Fellerjev zeliščni esenc-fluid z znamko „Elza-fluid“, ki lušči sliz in lajša bolečine, in moremo tako zelo hitro pregnati. Fellerjev fluid naj bi pa bil tudi v vsaki hiši! Saj stane 12 steklenic le 5 kron franko pri lekarnarju E. V. Fellerju, Stubica, Elza-trg št. 67, Hrvaško.

Častna izjava.

Podpisana Ana Morak, po domače Riepl, posestnica na Zg. Sielah pri Št. Petru na Vašnjah, obžalujem, da sem dne 26. februara t. l. v gostilni gosp. Nagele v Velikovcu, gosp. Andreja Stersche, veleposestnika pri Št. Petru na Vašnjah po krivem obdolžila poneverjenja njemu zaupanega denarja; prosim gosp. Sterscheta zaradi te popolno neresnične obdolžitve za odpuščanje in se mu obenem zahvalim, da je umaknil kazenski predlog.

Velikovec, dne 19. aprila 1913.
Ana Morak.

Pri revmatizmu in neuralgiji

lajša in pomiruje bolečine, pri skrnini izsesava oteklino na členih in jih nareja zopet gibčne; pri ozoblinah odstranjuje v kratkem času neprijetno boleče srbenje; za vdrgnjenje, masažo, obkladke in kopanje pripravni

CONTRHEUMAN

Besedna znamka za (mentholosalicil- ziran kostanjev izvleček),

z vdrgnjenjem, masažo ali obkladki. - 1 škatlica 1 krono.
 Proti predplačilu K 1:50 se pošlje 1 škatlica
 Proti predplačilu K 5 — se pošlje 5 škatlic
 Proti predplačilu K 9 — se pošlje 10 škatlic

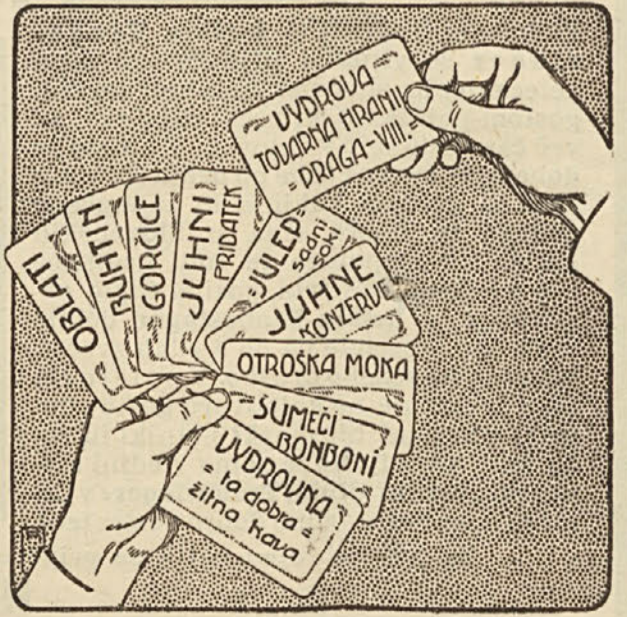
Izdelovanje in glavna zaloga v **B. FRAGNER-jevi lekarni**
 c. kr. dvornega dobavitelja, PRAGA III., št. 203.

Pozor na ime izdelka in izdelovalca.
 Dobiava se v Celovcu v lekarnah: „Pri angelu“, Pavel Hauser, Viktor Hauser, H. Gutt.

Najboljši čas za sajenje iglastega drevja se je začel in traja do konca maja.

Smreke: 30—50 cm visoke 25 vin., 50—80 cm visoke 50 vin., 80—120 cm visoke 90 vin., 120—150 cm visoke 120 vin., 150—180 cm visoke 150 vin., 180—220 cm visoke 200 vin. za kos. Weimouthovi bori 30—300 cm visoki, kos po 70—300 vin., beli bori 30—300 cm visoki, kos po 70—250 vin., črni bori 30—100 cm visoki, 70—100 vin. za kos, mesecni 30—300 cm visoki, za kos 70—300 vin. Za sajenje na veliko posebno pripravne 4—5 letne smreke 30—60 cm visoke, za 1000 kosov K 50.—
 Hrasti: 3—5 letne sadike za 1000 kosov 15—25 kron, gladilci: 1—4 letne sadike 20—250 cm visoke, za 1000 kosov 12—55 kron. — **Visokodebelne vrtnice:** letošnje, pozimi požlahtnjene, kos po 80—100 vin., 100 kosov za 6—70 kron.
 Velika zaloga sadnih, lepottih in drevorednih drevesc, ki se do začetka majnika razpošiljajo. Nadalje pasesmska kuretina in njihova jajca za valjenje, lovski fazani in njihova jajca za valjenje.
Glavni cenik zastoj.
 Grof Batthyányjevo grajsčinsko oskrbništvu Csendlak pri Radgoni.

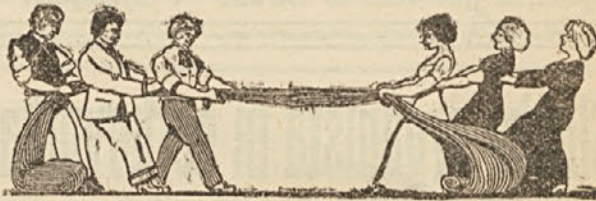
Ponehale bodo vse kritike o Tolstovrški slatini,

ako jo sedaj poskusite, ko se je posrečilo vrelec moderno urediti in se je našel nov pritek, ki je močen na ogljikovi kislini. Sedaj lahko tekmuje „TOLSTOVRSKA“ z vsemi najboljšimi kislini vodami, ker zelo mozira in ostane tudi čista. „TOLSTOVRSKA“ je sedaj najboljša zdravilna in namizna osvežujoča mineralna kislina voda. „TOLSTOVRSKO“ naročajo odlični zdravniki za se in za svoje bolnike ter za cele bolnišnice. TOLSTOVRSKA je bila odlikovana na dveh razstavih. Dobiava se v vseh boljših gostilnah, trgovinah in lekarnah ter pri podjetju TOLSTOVRSKI SLATINI, POŠTA GUŠTANJ, Koroško. — Zaboje s 25 3/8 steklenicami stane le 5 kron. Prazne steklenice se sprejmejo v polnitev po najnižji ceni. Poskusite! Boste hvallili!

Abstinenti! Pijte le TOLSTOVRSKO SLATINO, ki vsled svežega, prijetnega okusa nadomesti vsako drugo pijačo!
Kadilci! Katara, zasliženje in druge boleznji v grlu najhitreje ozdravite, ako pridno gtragrate in pijete „TOLSTOVRSKO“ dijetetično namizno kislino vodo.
 Kupijo se 1 1/2 l steklenice v vsaki množini.
 50 3/8 l 9 K 50 1/2 l 11 K 25 1 1/2 l 10 K z zabojem in steklenico vred.
 Strogo solidna in hitra postrežba. Fijte domačo kislino vodo, ki je sedaj bolj dobra kot druge kislne vode!

Slovenci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Moja žena
 in vsaka umna in štedljiva gospodinja uporablja namesto dragega kravjega surovega masla za kuho ali za na mizo boljši, bolj zdravi, tečni, izdatnejši in skoro za polovico cenejši
„Unikum“-margarin.
 Dobiava se povsod ali naročuje direktno.
 Združene tovarne margarina in surovega masla, Dunaj, XIV., Tiefenbachgasse 59.

Najboljše in najmodernejše sukno za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje **Jugoslovanska razpošiljalna R. Stermecki, Celje 308.**
 Vzorec in cenik čez tisoč stvari s slikami poštnine prosto.

Zdravniško in klinično potrjeni uspehi

dokazujejo, da je pri mučnem krčevitem kašlju otrok in odraslih

THYMEMEL SCILLAE
 dragocen in gotovo učinkujoč izdelek.
 Besedna znamka zavarovana.
 Lajša krčeviti kašelji, zmanjšuje njegovo ponavljanje, pospešuje njegovo razslizanje in pomirjuje kašelji ter odstranjuje težko dihanje.
 1 steklenica 2-20 K. Po pošti proti predplačilu 2-90 K pošilja franko 1 steklenico, 7— K 3 steklenice, 20— K 10 steklenic. Ne dajte si usiljevati nadomestnih sredstev.
 Povprašajte pri svojem zdravniku.
 Izdelovanje in glavna zaloga v **B. FRAGNER-jevi lekarni,**
 c. kr. dvornega dobavitelja, PRAGA-III., št. 203.
 Pozor na ime izdelka, izdelovalca in varstveno znamko.
 Dobiava se v Celovcu v lekarnah: „Pri angelu“, Pavel Hauser, Viktor Hauser, H. Gutt.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Somišljeniki! Zahtevajte v gostilnah računске
listke „Slovenske Straže“! Naročajo se v
pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani.

Služba organista in cerkovnika

Začasno poverjena služba organista in
cerkovnika za župnijo Vetrinj-Zakamen se
stalno podeli — tudi takoj. Prosto stanovanje
(3 sobe), mesečno stalnih od občine
K 24'66 in približno toliko službenih dohodkov.
Prosilci — neozelenjeni cecilijanci imajo
prednost — blagovolijo naj se obrniti na
župnijski urad Vetrinj pri Celovcu.

Tudi
najmanjša
rana

boli!

Slavno 40 let
tisočkrat pre-
izkušeno in
potrjeno anti-
sepsko

Praško domače mazilo

varuje pred onečiščenjem, vnetjem
ran, lajša bolečine, pospešuje cel-
jenje in je s svojim mnogostran-
skim učinkom tudi kot omeščujoče
mazilo, ki vleče, v vsaki hiši
neizogibno.

1 škatljica 70 v., po pošti proti pred-
plačilu se za K 3'16 pošljejo 4 škatljice,
za K 7'— 10 škatljic franco na vse po-
staje Avstro-Ogrske.

Glavna
zaloga **B. FRÄGNER**, c. k. dvorni
lekarna »pri črnem orlu«

v Pragi III.-203, vogel Nerudove ul.
Zaloga v lekarnah po vsej Avstriji.

POZOR!
Vsi deli zavoja so
opremljeni z
varstveno znamko

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Življenje svetnikov in svetnic božjih.

Spisala dr. J. Rogač in M. Torkar.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 8'—, za družnike
K 6'—, po pošti franco K 1'— več. —
V dva dela trdo vez. z usnjatim hrbtom
K 12'—, za družnike K 8'80, po pošti
franco K 1'— več.

**CEFIRE
1913**

Ne smete pozabiti,
da dobro in pri-
stnobarvno blago
vsakdo direktno

**KANAFASE
1913**

pri izdelovatelju najbolje in poceni kupi.

Kdor rabi lanene in bombažaste kanafase, cefire, rjuhe,
damaste, batiste, svilo, atlase, blago za dame in go-
spode, platno, brisače in druge tkanine, naj se obrne na
znano krščansko tvrdko

JAROSLAV MAREK ročna tkalnica
št. 39

v Bistrem pri Novem mestu ob Met. Češko.

Vzorci se pošiljajo zastoj in poštne prosto.

V zalogi imam tudi veliko množino ostankov cefira, de-
lena, kanafasa itd. in razpošiljam v zavojih po 40 m za
16 kron, prve vrste za 20 kron, najfinije vrste za 25 kron
franco po povzetju. — Od ostankov se vzorci ne pošiljajo.
— **Srajce** za gospode iz cefira in oksforda 1 komad po
K 1'80, 2'20, 2'60, 3'—, 4'— in 4'50. — Odjemalcem naj-
manj 6 srajc pošljem poštne prosto. — Pri naročilih za-
došča navedba širine vratu. — Dopisuje se slovensko. —
V enem letu nad 300 priznanic od Slovencev.

Srečke v korist „Slovenski Straži“!

5 glavnih dobitkov

90.000, 40.000, 30.000, 20.000 in 20.000 kron,
oziroma frankov in lir

zadene tekom meseca majnika

v srečnem slučaju že z vplačilom samo
5 kron, kdor naroči izborno skupino 5 srečk
na 70 mesečnih obrokov po K 5'—.

15 žrebanj vsako leto!

Zahtevajte obširno majnikovo poročilo o
srečkah! Iz njegove vsebine: Za eno krono
100.000 frankov! — Poročilo razpošilja in
naročila sprejema za „Slovensko Stražo“
g. Valentin Urbančič, Ljubljana.

! 500 kron !

Vam plačam, če moj uničevalec korenin „Riamazilo“

ne odstrani brez bolečin Vaših kurjih oces, bradavic,
trde kože v 3 dneh. Cena lončku z jamčujočim pi-
smom 1 K. Kemeny, Košice (Kaschau), I. poštni pre-
dal (12/829) Ogrsko.

VABILO.

Hranilnica in posojilnica pri D. M. na Jezeru v Prevaljah

ima svoj

redni občni zbor

v nedeljo, dne 4. majnika 1913, pri Štekl-nu
v Farni vasi ob 3. uri popoldne

s sledečim sporedom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zad-
njem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Poročilo o delovanju v preteklem letu
in sklepanje o uporabi čistega dobička.
5. Prememba pravil.
6. Slučajnosti.

Ako bi v določeni uri ne bilo zastopano za-
dostno število udov, se vrši pol ure pozneje na
istem mestu in po istem vsporodu drug občni zbor
ki sme brezpogojno sklepati.

Načelstvo.

Edino slovensko narodno trgovsko-obrtno podjetje

Hotel Trabesinger

v Celovcu, Velikovaška cesta št. 5.

Podpisani voditeljci hotela Trabe-
singer se vljudno priporočata vsem
veleocenjenim slovenskim in slovanskim
gostom-potnikom, ki prenočujejo ali za
več časa ostanejo v Celovcu. V hotelu se
dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni;
nudi se izborna kuhinja in zajamčeno
pristna in dobra vina iz Slovenskih
goric. Na razpolago je tudi kegljišče
poleg senčnega vrta, pozimi toplo za-
kurjeno. V hotelu Trabesinger dobite
vsak dan, posebno pa ob sredah zvečer,
prijetno slovensko družbo. V poletnem
času pričakuje na kolodvoru gostov do-
mači omnibus. Slovenski potniki in ro-
doljubi, ustavljajte se samo v edini slo-
venski gostilni »Hotel Trabesinger« v Ce-
lovcu, kjer boste vedno dobro postreženi.

Za mnogobrojen obisk se priporočata voditeljci hotela

Alojzija in Josipina Leon.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8,000.000.

Rezervni fondi okroglo K 1,000.000'—.

Denarne vloge na
knjižice se obre-
stujejo po

4 3/4 %

od dneva vloge
do dneva vzdiga.
Rentni davek
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu,
Sarajevu, Gorici, Celju in ekspozitura v Gradežu.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

proti 30 dnevni
odpovedi po **5 %**

proti 60 dnevni
odpovedi po **5 1/2 %**